

«A partir da 2021 èn ils onns grass passads»

Las fracziuns dal cussegl grond èn s'exprimidas a moda differenziada davart il preventiv chantunal 2020

DA MARTIN CABALZAR

■ **Suenter ina lunga debatta ha il cussegl grond prendì enconuschientscha dal program annual 2020 e deliberà il budget chantunal per 2020, e quai cun 115:0 vuschs.**

Accents per l'onn 2020

Sco quai ch'il parsura da la cumisiun per politica statala e strategia *Bruno Claus* (pld) ha declerà, sa basan ils accents dal program annual 2020 sin il program guvernamental e sin il plan da finanzas che èn gia vegnids deliberads dal cussegl grond. Tar il program sa tracti d'ina concretisaziun da las finamiras strategicas en il senn d'ina planisaziun rulonta per mintga onn. El rom da la strategia da guvernament duein las prestaziuns da l'administraziun chantunala vegnir messas a disposiziun a la populaziun a moda digitala ed efficienta. Plinavant vegn accentuà che purschidas da scolaziun decentralas sco scolas medias e professiunalas saja d'eminente impurtanza per il chantun Grischun. Las structures decentralas sin il sector dal provediment sanitar duain vegnir rinforzadas cun la formaziun da regiuns da sanadad e promovida cun stimulsi finanzials. Per render pli attractiv il Grischun per forzas da lavur qualificadas duai la cumpatibilitad da professiun e famiglia vegnir mi-gliurada. Per il Grischun èn era bunas colliaziuns cun il traffic public da muntada centrala. En il rom d'in «Green Deal» duei la strategia dal clima vegnir perseguitada vinavant. Il management da catastofas da la natira duai vegnir rinforzà. En connex cun decisiuns sin plaun federal vul il chantun Grischun far valair ils interess da las regiuns muntagnardas, saja quai

La presidenta da la cumissiu da gestiun *Silvia Casutt-Derungs* propona d'approbar il preventiv chantunal 2020.

MAD

en connex cun ils avantatgs ecologics da la forza idraulica ni en connex cun las stentas per lubir excepziuns da lubientschas da lavur per manaschis stagionalis ni per la distgargia administrativa. Chantun e vischnancas duain pudair persequitar ina politica da terren prospectiva per uschia augmentar l'attractividad sco lieu economic. En quest connex vules ins era augmentar la cumpetitividad economica e la transformaziun digitala.

Partidas han differentas prioritads

Il budget prevesa in deficit da bun 33 milliuns francs. Las finanzas sajan cunquai solidas ed ins dastgia quintar cun in quint gulivà – ha ditg il minister da finanzas *Christian Rathgeb*. Il chantun possia vinavant far grondas investiziuns. A partir da l'onn 2021 sajan ils onns grass dentant passè – lura saja da quintar cun deficits da 65 fin 90 milliuns ad onn.

La presidenta da la cumissiu da gestiun *Silvia Casutt-Derungs* ha accentuà

che il preventiv 2020 observia set da las otg directivas da la politica da finanzas dal cussegl grond. Mo la limitaziun da las investiziuns nettas vegn surpassada per 6 milliuns. Il preventiv 2020 cuntinueschia cun la politica da finanzas e da taglia activa che fa grondas investiziuns. La situaziun finanziaria saja vinavant solida, els onns proxims creschin dentona ils custs cleramain dapli ch'ils retgavs.

Che las finanzas sajan actualmain bunas, conceda ina gronda part dal cussegl

grond. Differenzas datti dentant tar la dumonda co duvrar en l'avegnir ils danners, cunquai ch'i vegn spetgà a partir da l'onn 2021 adina pli gronds deficits.

La Partida socialdemocratica vul ex-nun investir vinavant, per exempel en cultura, digitalisaziun ubain per cumbinar famiglia e professiun. «Investir fa absolutamain senn cun la situaziun actuala dals tschains», di *Conradin Caviezel* (ps). El ha cumpareglià la situaziun finanziaria dal chantun cun il film «Und täglich grüsst das Murmeltier»: Mintg'onn prevesia la regenza in deficit – la finala resultia lura in quint gulivà.

La Partida burgais-democratica avretescha: Be perquai ch'ils tschains èn favuraivels na stuain nus betg far daivets. La pbd metta en dumonda ils custs da personal: «L'onn 2018 muntavan quels anc a 380 milliuns, il 2023 gia a 420 milliuns», di *Martin Bettinaglio* (pbd).

Era la fracziun liberaldemocratica vesl'avegnir finanziel dal chantun plitost nair e vul perquai star sin il frain: Finalmain cumenza la regenza il 2020 ad analisar las incumbensas e prestaziuns, di *Vera Striffler* (pld).

La Partida cristiandemocratica ha fatg attent ch'il chantun haja profità ils ultims onns da pajaments da la Confederaziun. Quai saja dentant era in privel: «Uschia essan nus restrenschids en noss agir e dependents», di *Remo Cavegn* (pcd).

Gea, i saja in zic sco en il film «Und täglich grüsst das Murmeltier», hai tunà ord la fracziun da la pps. Dentant: «Noss chantun n'è betg en in uschè bun stadi sco quai che las cifras mussan», manja *Heinz Dürler* (pps). Il Grischun perdia piazzas da lavur ed abitantas ed abitants, uschia l'argumentaziun.